Ч. 113 Субота 23 мая (4 червня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

На оногдашнім засїданю палати послів поставлено ще при кінци засїданя слїдуючі інтерпеляциї. Пос. Окуневский інтерпелював в справі визискуваня рускої людности на угорскій граници через жидів угорских; — пос. Стояловский в справі видалюваня австрийских горожан з Прус; — пос. Кремпа в справі надужитя в заряді маси конкурсової фірми Ґольдштерн і Левенгерц у Львові; — пос. Данеляк в справі визначуваня речинців в судах галицких. — Пос. Чеч домагав ся виданя заряджень против зарази безрог.

На оногдашнім засїданю відповів також міністер справедливости др. Рубер на інтерпеляцию пос. Кремпи в справі сфальшованя завіщаня бл. п. Янїшевского і сказав, що всї наведені в інтерпеляциї подрібности суть зовсїм безосновні і міністер уважає за свій обовязок відперти тяжкі закиди піднесені против галицких судів.

На вчерашнім засїданю предложило правительство знову важні проєкти законів а іменно: проєкт закона о пільгах в оплаті належитостий за перенесенє недвижимої спадщини. Доси була визначена оплата за перенесенє недвижимої спадщини в простій лінії і межи супругами вже від 500 зр., а опісля нового проєкту має ся платити належитість аж від 2.500 зр. Належитість за перенесенє спадщини вартости над 2.500 зр. до 5.000 зр., котра доси разом з додатком виносила півтора процепту, має бути після нового проєкту знижена на пів процент без додатку. Взагалї при вартости не більшій як 5000 зр. зміна власности селяньскої без взгляду на звязь спорідненя, буде могла відбувати ся о стілько користнїйше, що селяни будуть платити о половину, взглядно о четверту часть менше, як инші особи. Для перенесень вартости не більшої як 10.000 зр. установляє новий проєкт дальшу знижку о пів процепт.

Другий проєкт закона зносить мита на дорогах державних. Мита мостові знесено вже в 1891 р. Знесенє мит дорогових може настати аж з днем 1 січня 1899 р., а то длятого, що аж до того часу пороблено контракти з арендаторами мит а зірванє тих контрактів булоби получене з великими фінансовими жертвами. Через знесенє мит доходи держави зменшать ся о міліон зр. — Наконець предложило правительство закон о управильненю службы консулярпої.

Пос. Вукович інтерпелював правительство в справі переговорів з угорским правительством що-до знесеня мита від збіжа. — Пос. Стояловский інтерпелював о якихсь неправильностях в суді повітовім в Дуклі і в справі наданя концесиї на аптику в Пулвеѕю вихрещеному жидови. — Пос. Яросевич інтерпелював в справі укладаня лїст виборчих в кількох громадах галицких і в справі залїщицкого старости та питав, чи правительство схоче поручити прокураторови в Тернополи, щоби розвів слїдство против комісиї виборчої за надужитя при торічних виборах.

Опісля, по відповідях міністрів торговлї і зелїзниць на кілька попередних інтерпеляций, забрав голос пос. Ґлєкнер і в довгій бесїдї старав ся представити теперішні сумні відносини. Німецко-католицкій партиї людовій докоряв, що она покинула Німців, а о правительстві ґр. Туна казав, що оно замість направити зло вступає в слїди попередних правительств, та що оно при помочи §. 14 хоче наложити нові податки. Міністра фінансів дра Кайцля взивав бесїдник, щоби він переконав ся яка нужда панує в народі, а до сего завізваня додав: Але др. Кайцль того не зробить, бо він консеквентний в неконсеквенциї. На то пос. Бжезповский: Чекайте аж Ви станете міністром! — Ґлєкнер: А Ви чекайте аж Ваш червоний ніс стане синїй. — Бжезн.: Держіть собі свої довгі уха. — Ґлекн.: Ваші довші від моїх! — Голоси: А то красний парлямент! — Отак вела ся дальше розправа. — Опісля промавляв ще пос. Менґер і Штер, почім перервано розправу.

Пос. Сильвестер інтерпелював президента, чи правда, що він заказав записувати до протоколу всїлякі оклики підношені в палатї. Президент сказав, що дїйстно зробив так і покликав ся на реґулямін. Против сеї заяви і против міністра війни виступив пос. Вольф напастливо а по его промові закрито засїданє.

Вісти політичні.

З Відня допосять, що в палатї послів має бути поставлене внесенє, щоби зі взгляду на важні проєкти правительства закрити дебату язикову. Єсть навіть надія, що се внесенє перейде.

N. fr. Presse силує ся доказувати, що правительство поставило для того так богато важних проєктів, щоби зискати собі прихильність в інтересованих кругах і показати, що теперішний парлямент стоїть на перешкоді добрим намірам правительства.

---

15)

Антиллї і Багама.

VII.

Поділ антильских островів і походженє сеї пазви. — Кілько провіянту буває на великім корабли. — Клопіт з грішми на Антиллях і радість з марками. — Малі Антиллї: сьв. Тома, Хрістофер, Ґваделюп, Мартінік, Санта Люция, Барбадос і Трінїдад.

(Дальше).

Хто вибирає ся в дорогу по Західній Индиї, мусить насамперед, коли не хоче мати богато клопоту, научити ся добре числити чужі гроші, бо тут що хвиля, що остров, то инші гроші. Минеш Кубу і прийдеш до Гаїті — міняй гроші; в Санто Домінґо плати знову иншими а в Порторіко міняй знов на іспаньскі. З Порторіко до острова сьв. Томи недалеко, але вже треба мати даньскі гроші. В Бастер, на острові Хрістофер, треба знов платити анґлїйскими, а на Мартінік, француским, і так дальше. То одно хиба добре, що хоч би хто хотїв, не може так легко гроший пропустити. За то тут справдішний рай для любителїв і збирачів марок. Мало що не кождий остров то инша держава і инші в пій марки, а такі красні і цьвітисті, як та цїла природа па островах, на котру годї надивити ся, годї її надивувати ся. Куди глянеш, всюди видко великі ясно-червоні цьвіти, що мов би посплїтали ся з собою, а поміж ними високі корчі папірусів з своїм довгим стріпатим листєм; відтак знов червоні як цинобер цьвіти, подібні на перший погляд до коралїв, та якісь ростини з так широким листєм, що під кождим міг би безпечно сховати ся який муринчук; дальше величезні китицї цьвітів, що своєю краскою роблять таке враженє, мов би десь з поміж буйної зелени добував ся огонь і бухав ясною полуміпою. А до того всего прилучають ся височезні дерева, пальми і кактуси, справдїшні велити горячого підсоня, посплїтані з собою гущавиком так, що годї поміж них перебрати ся. Подумайте-ж собі, що цїлу ту красу природи видите досьвіта, коли ще у воздусї тихо-тихенько, коли дрібоньна роса вкриває ще всї цьвіти і коли ще перше проміне сонця еї озаряє. Краса то, котру годї описати, а що-до неї, то майже острови малих Антиллїв однакові.

Досьвіта доїзджаємо до даньского острова Сант Томас. Вузонькі і безпечні від бурі заливи врізують ся глубоко в остров і мимо волї нагадують норвеґскі фіорди. Та й головне місто на сїм острові Шарльота Амалія (Charlotte Amalie) зі своїми червоними деревляними дахами та множеством перед домами вивішених хоругов, бодобає на якесь норвеґске місточко, нїби на Ставанґер або Тремзє. Кількасот муринів чекає на нас на березї. Нараз, коли з нашого корабля виходять дами, роздають ся голосні сьміхи; мурини шкірять білі зуби, плещуть в чорні долонї. Що такого стало ся? Чого они сьміють ся? За хвильку розясняє ся причина їх сьміху: то рукави з дудами у наших дам зробили їм таку радість.

Місто Шарльота Амалія невеличке, має всего лиш около 8000 душ. Оно лежить на полудневім побережу острова, над заливом, окруженим доокола, і має догідний укріплений порт. Сам остров сьв. Тома єсть невеличкий, бо має всего ледви 86 квадр. кільометрів, а жителів на нїм трохи більше як 12.000. Остров сей відкрив Колюмб в 1493 р. Пізнїйше перейшов він на власність даньско-всхідно-индийскої компаниї, котра тут завела плянтациї і спровадила муринів до роботи. З початком сего столїтя забрали були остров Анґлїйцї, але в 1815 р. вернули его назад Данїї. Остров єсть гористий а часті землетрясеня і великі бурі роблять тут велику шкоду. Населенє єсть тут дуже перемішане і складає ся з яких 3000 Европейців всїлякої народности та з муринів і мулятів. Давнїйше були тут плянтациї цукру, але тепер майже зовсїм підупали. Остров сьв. Томи славить ся фабрикациєю т. зв. „беруму“ („байрум“, Bay-Rum), ліку, уживаного загально в горячих краях Америки до змиваня голови і цїлого тїла, від чого, як кажуть, щезає утома, викликана спекою і напруженєм та не чути поту. Байрум роблять з листя і

З Ню-Йорку доносять, що адмірал Шлі, бомбардував форти коло Сантхаґо лиш длятого щоби перешкодити направлюваню іспанських фортів. Іспанції стріляли без успіху і ушкодили лиш один американський корабель. Американці розбили зовсім форт Морто. Рішучий атак на Сантхаґо наступить аж тогди, коли перед заливом збере ся сильна фльота американська.

З Мадриду розійшла ся вість, що іспанському послови Кастільйо поручено порозуміти ся з державами в справі заключеня гонорового мира з Сполученими Державами.

На Кубі настали дощі і в многих сторонах вибухла жовта пропасниця, від котрої найбільше терпить іспанське войско.

З Варшави доносять, що ґен.-ґубернатор розпорядив установити комісиї, котрі мають занятися ся ревізиєю розпоряджень, виданих для поліциї в царстві польскім, ревізиєю реґуляміну з 1867 р. в справі поліцийного надзору скомпромітованих осіб і виготовленєм реґуляміну в справі науки польского язика в школах середних і низших.

Новинки.

Львів дня 3-го червня 1898.

— **Заупокійне богослуженє.** В греко-кат. катедральній церкви св. Юра у Львові відбуло ся передвчера заупокійне богослуженє за бл. п. Архикнязя Леопольда. Богослуженє правив Впр. о. митрат Андрій Білецкий в сослуженю прочих крилошан. В церкви були присутні між иншими представителї місцевих властий.

— **Про гостину Є. Е. п. Намістника** гр. Льва Пініньского в Тернополи пишуть: Є. Е. п. Намістник прибув до Тернополя ві второк о годині 7-ій вечером з Грималова, вижиданий на двірци представителями властий, духовеньством і місцевими горожанами. Бурмістр міста др. Лучаковский повитав п. Намістника сердечною промовою, по чім п. Намістник від'їхав до міста і замешкав в будинку староства. Вечером устроїла молодїж шкільна п. Намістникови, бувшому ученикови тернопільскому овацию, а в походї взяли участь всї ученики ґимназиї. В середу відвідав п. Намістник всї тернопільскі школи, а відтак удав ся до будинку ради повітової, де під проводом маршалка ґр. Коритовского приймала его доохрестна шляхта. З черги представили ся п. Намістникови всї війти тернопільского повіта, а в їх імени промовив війт з громади Забайки в язиці польскім і рускім. Відтак удав ся п. Намістник до ратуша, де в радній сали ожидала его рада міска під проводом бурмістра дра Лучаковского. По привітній промові бурмістра і представленю всїх присутних, відбула ся дефіляда міскої сторожи пожарної під проводом еї начальника п. Шитилиньского. Тепер повернув п. Намістник до староства, де перевів люстрацию уряду, а відтак приймав представленя духовеньства обох обрядів, войскових властий під проводом ґенерала Брудермана, представителїв державних і автономічних властий та місцевих корпораций. По огляненю міста виїхав п. Намістник на обід до Плотичи до ґр. Коритовского, а звідтам просто на дворець зелїзничий в Тернополи і повернув вчера рано до Львова.

— **Є. Е. Президент висшого суду краєвого** др. Тхоржницкий виїхав нинї на чотири днї до Відня.

— **Нотарями для Львова** на місце помершиx Ал. Ясиньского і Мих. Ленартовича іменовані: Вікт. Кроковский з Мостиск і Йосиф Онишкевич з Коломиї.

— **Загальні звичайні збори** Товариства „Бурса св. Іоана Крестителя" в Дрогобичи відбудуть ся в пятницю дня 1 (н. ст.) липня 1898 о годині 4-ій по полудни в комнатах руского касина в Дрогобичи. Порядок дневний: о годині 7-ій рано заупокійна лїтурґія з панахидою за бл. п. членів товариства; о годині 4-ій по полудни загальні збори з порядком слїдуючим після § 4 устава, именно: справозданє секретаря, справозданє касира, удїленє абсолюториї видїлови, вибір предсїдателя, шести членів видїлових, трох заступників, внесеня видїлу і поодиноких членів, удїленє інструкций видїлови, інтерпеляциї осіб інтересованих, іменованє членів спомагаючих. Просимо о численну участь. За видїл: *П. Кмить,* предсїдатель.

— **Огнї.** Від Потока золотого пишуть: Дня 22-го мая около 5-ої години вечером вибух огонь в селї Скоморохах — як здаєть ся — від цигара, що випустив пяний селянин. Погоріли три загороди необезпечені, а щасте ще, що не було вітру, бо було би вигоріло пів села. Ратунок був утрудненый, бо нї в селї нї в дворі нема нїяких знарядів для гашеня огня.

— **Елєментарні нещастя.** В часї сильної бурі і зливного дощу, що лютили ся минувшої пятниці в Грималівці, скалатского повіта, ударив грім в селяньску загороду, в наслїдок чого огонь помимо дощу, обхопив в миг дві хати і шість господарских будинків. Огонь удало ся злокалїзувати аж по довших заходах пожарної сторожі, що прибула з сикавками з Корсова. — З Бродів доносять, що минувшої пятниці навістила тамошну охрестність страшна туча з градом. О 5-ій годині пополудни настав правдивий хмаролом. Вода, сплываюча з піль до ріки, доходила місцями до одного метра глубини. В огородах всьо знищене або замулене, в поли збіже, особливо жито, лежить немов прибите до землї. Мости позривані водою, дороги вимулені. Шкоди величезні. — З Отинії пишуть, що минувшого вівтірка перетягнула над тим місточком і околицею страшенна буря, що наробила величезної шкоди. В наслїдок удару грому згоріли в Торговици лїсній три, а коло Закревча один будинок. — Сильна буря лютила ся дня 29 мая в угорскім місточку Бая, положенім над Дунаєм. Мимо того, осьмеро людий, котрі мусїли дістати ся на другий берег Дунаю, пробовали переїхати ріку човном. Филї вивернули човно, і всї, що в нїм були, потонули. Того самого дня в Бесонії, недалеко Землина на Угорщинї, як доносять з Білгорода, повів томошний учитель громадку учеників купати ся. Нещастє хотїло. що чотири хлопцї утонули. Коли розійшла ся о тім вість, зібрала ся товпа народу і побігла над берег, щоби учителя утопити. Лише завдяки жандармериї уратував учитель житє.

— **Нещастна пригода.** Іван Кут, 13-лїтний хлопець з Дроздович, занятий у шевця Ремяньского в Перемишли, пішов в суботу перед вечером до сусїдного огорода, аби наломити „маю", бо на другий день припадали лат. зелені сьвята. Коли виліз на високу липу і став ломити галузе, крикнули до него товариші, що стояли під липою, аби утїкав, бо іде господар. Наполоханий почав Кут скоро спускати ся з дерева, при чім поховзнув ся і упав головою на долину та розбив собі череп. В наслїдок того помер в недїлю дня 29 мая.

— **Помер** о. Петро Дольницкий, сьвященик-ювілат, парох в Станиславчику, олеського деканата, в 81-ім році житя а 56-ім сьвященьства.

ягід піментового дерева, котре дестилюють з румом.

До острова св. Томи належить ще остров Санта Крус або з француска Сент Кроа (Sainte Croix) значно більший від попередного і остров Сент Джон, а всї три разом зачисляють ся до громади віргіньских островів в малих Антиллях. І остров Сент Кроа переходив подібно як св. Тома з рук до рук. Єго відкрив був Колюмб підчас своєї другої подорожи і він був первістно іспаньский; опісля перейшов на власність Голяндців, відтак став анґлїйским, в 1651 р. забрали єго Мальтанці, а наконець в 1733 р. купили єго Данці від Французів.

З даньских островів близько до острова Сент Хрістофер, стародавного гнїзда розбишаків морских, заким они перенесли ся на остров Тортуґа. Остров сей належить тепер до анґлїйскої кольонії в малих Антиллях і продукує головно цукор, каву і бавовну. Єсть то остров гористий, посеред котрого підоймає ся погаслий вулькан Manut-Misery на 1130 метрів високо. Минувшість сего острова була, так сказати би дуже бурлива; Іспанці, морскі розбишаки, Анґлїйці, Французи і знов на переміну Анґлїйці були панами острова.

Француські острови Ґваделюп і Мартінік (Guadeloupe, Martinique) належать до найкрасших, найурожайнїйших і найбільше заселених зі всїх малих Антиллів. Найбільше впадає тут в очи, що побіч ріжнородних елементів знаходять ся тут також у великій масї Инди, спроваджені сюди з Індиї до робіт на плянтациї. Сї індийскі кулї, як їх тут загально називають, визначають ся як своєю працьовитостию так і благородностию черт лица. О скільно з першого погляду судити можна єсть француска адміністрация на сих островах добра. Дороги суть тут знамениті і можна по них вигідно їздити возами. Але біднїйша людність жалує ся всюди на велику дорожнєчу. Головною причиною дорожнї має бути упадок плянтаций тростини цукрової, а відтак великі податки і мита, які завели Французи на сих островах.

Земля на сих вульканїчних островах, що правда, дуже урожайна, але бо там же й тілько людий, що треба добре працювати, щоби вижити з землї. Длятого тут діє ся добре лиш тим, що мають богато землї, властителям великих плянтаций цукру, кави і какао. На островах знаходять ся також жерела мінеральних вод а в новійших часах почали приїждажати сюди на зиму недужі з Франциї.

Важнїйші місця на сих островах мало звертають уваги на себе, бо нема в них анї величавих будинків, анї не роблять ся тут великі інтереси. Доми в містах суть лиш дуже рідко муровані, а по найбільшій части лиш з дерева, щоби були безпечні на случай землетрясеня. Вікон склянних в домах нема, лиш жалюзиї з дощинок, котрі не допускають спеки з надворку а мимо того перепускають воздух, через що в хатах єсть приятний холодок. В домах, навіть в богатших нема деревлянного помосту, а замість того земля виложена плитками з паленої глини. Хати бідних людий то прості буди, зроблені з жердок або палів і вкритых зверха або бляхою або пальмовим листем, або таки сухою травою. Щоби до такої буди не налазили гадини та ящірки, то глиняний поміст в буді єсть на стопу або й висше піднесений попад землю на дворі. Але мимо бідноти в сих хатах єсть все-таки досить чисто.

Головне місто на острові Ґваделюп, Поент а Пітр, (Pointe à Pitre) єсть найбільше і має около 18.000 жителїв. Тут суть цукроварнї і великі склади цукру, какао і ванїлї, котрими остров головно торгує. Впрочім нема тут нїчого так дуже займаючого. Далеко красше положене як столиця має місточко Бастер (Basseterre), що лежить при споді огнистої гори на 1500 метрів високої. Горбовата сторона представляє щораз то инші прехороші види, глубокі яри і високі гори, вкриті ростинами, котрі у нас лиш яко велика рідкість держать ся по теплївнях. На півтора години їзди від міста знаходять ся великі плянтациї кави і какао, а посеред них всїлякого рода пальми, дерева манґові і хлїбові та ґруни тростини бамбусової. Многі з тих дерев вкривають прекрасні орхідеї та всїлякі галапасні ростини або ве ся по них ванїля.

Минаючи остров Домініка доїзджаємо до порту міста Сен Пієр (Saint Pierre) на острові Мартінік, найбільшого міста зі всїх малих Антиллів. Ледви, що корабель станув, як із води чіпають ся єго і лїзуть на него зі всїх боків малі муринчуки з криком: Penny, penny, Ser! За малий ґріш, який їм скинути з корабля у воду, скачуть зараз за ним і ловлять єго заким він ще упаде на дно та з радостию виринають з води і котрий зловив ґріш, підносить єго в гору та показує. По сїй малій але дуже займаючій сценї, хто ві перший раз видить, сїдає ся на парову баркасу і перевозить ся з корабля до міста.

Сен Пієр єсть хорошим містом і має около 26.000 жителїв; має навіть великий театр, ратуш і хорошу катедру та епіскопску резиденцию, але впрочім нема в нїм нїчого замітнїйшого. Доми стоять густо, а порт хоч досить обширний але неконче догідний. Найзамітнїйшим зі всего в містї єсть ще ботанїчний город, котрий займає глубоку долину, по котрої боках стоять по кілька сот стіп високі скали, а глубину замикає стрімка скалиста стїнка, з котрої спадає мала бистриця, котра відтак випливаючи з басену під водоспадом заосмотрює цїлу долину і малу саджавку водою. Куди поглянути, всюди видко прекрасні ростини, які лиш знаходять ся в горячих краях. Сен Пієр єсть дуже торговельне і вивозить головно цукор.

Сам остров Мартінік займає 988 квадр.

Телеґрами.

Мадрид 3 червня. Ходить тут чутка, що ескадра Сервери ві второк по битві під Сантхаґо виплила з порту в незвістнім напрямі. В кругах правительственних не хотять дати ніякого поясненя в сїй справі.

Мадрид 3 червня. Офіцияльно заявляють, що пароход „Альфонс XIII" стоїть в портї коло Порторіко і що его Американцї не взяли.

Ню-Йорк 3 червня. Депеша з Гаванни подає чутку, що фльота Сервери не була в Сантхаґо підчас бомбардованя.

Ню-Йорк 3 червня. Вашінґтоньский кореспондент World-а доносить, що департамент маринарский наказав Шлїеви не брати міста Сантхаґо, але старати ся побити фльоту Сервери на широкім мори.

Париж 3 червня. Провізоричним президентом палати послів вибраний Дешанель 282 голосами на 562 голосуючих. Бріссон дістав 278 голосів.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

— На продаж під дуже користними услівями каменица у Львові при ул. Торосерича, ч. 12 (побіч ул. Зеленої). Потрібний капітал 6000 зр. При каменици обширний город, пригідний під будову. Близшу інформацию подасть Редакция „Нар. Часописи".

— Куплю 20 до 50 морґів поля в однім кавалку враз з будинками господарскими, в околицях Поділя, Городенки, Коломиї, Львова або Станїславова. Зголошеня під адресою: Авксентий Литвинець в Тязові, послїдна почта Станїславів.

— Заряд краєвого варстату для виробу забавок в Яворові посїдає значну скількість на складі виробів для селян як: ложки, веретена, валки до тїста, цїви для ткачів, решета, рогїжки, маґільниці, опалки, кобелї, кошики, соломянки, забавки для дїтий і т. п. по дуже низьких цїнах. При більшім замовленю опускає ся рабат.

— Маю честь повідомити П. Т. Публику місцеву і доокрестну, що мою торговлю мішаних товарів і виробів масарских переніс я до мого власного дому при улици Делятиньскій (побіч реальности п. Кноля) і заосмотрив єї в нові добірні товари, вино, сьвітло і т. д. Поручаючи ся ласкавій памяти і взглядам прошу о підпору мого християньского склепу. — З глубоким поважанем *Захарий Гриньовский*, купець в Надвірній.

Школа забавкарска в Яв.: Ярмарок в Улашківцях тревае від 24-го нов. стиля червня до 12 липня, але чи дійстно так довго тревае, того не можемо сказати; знаємо лиш то, що ярмарки в Улашківцях тепер дуже підупали і стратили богато на своїм значіню. На поміщенє для купцїв суть там окремі будинки, котрі належали давнїйше до скарбу ґр. Лянцкороньского. На ярмарку урядував давнїйшими часами комісар. Удайте ся з просьбою о інформацию до о. Чмоли, пароха в Улашківцях, а той Вам скаже що і як треба зробити. — **Ізид. Р. Пяс. в Заб.:** 1) Липові тертицї дістанете може у слїдуючих фірм у Львові: Крук Станїслав, робітня столярска (займає ся виробами церковними), ул. Замарстинівска, ч. 25.; Братя Вчеляки, фабрика виробів деревляних, ул. Личаківска, ч. 27; Топольницкий склад дерева у Львові; Ст. Яскульский, різьбяр у Львові, ул. Личаківска, ч. 54. Віднесїть ся письменно до сих фірм і спитайте, чи не мають на продаж. Липових тертиць, бачите, не завсїгди можна дістати, а нам годі бігати з одного кінця міста на другий і розвідувати. Котрась з тих фірм дасть Вам знати, чи і коли буде мати на продаж. — 2) Як-раз вчера справа зелїзниці з Самбора була порушена на засїданю краєвої ради зелїзничої і сказано, що в наслїдок припорученя сойму віднесено ся до мінїстерства з представленем, щоби нова зелїзниця ішла з Самбора на Старе Місто через повіт турчаньский до Ужока на Угорщинї. Отже здаєсь не буде іти до Волосатого, а чи буде іти як-раз через Турку, се ще не знати. — **О. Вал. Маз. в Ланц.:** У Львові нїхто не думає о урядженю курсу для кравцїв, бо нема кому анї о тім подумати, анї удїляти потрібної науки. Чи в Кракові може буде урядженний такий курс, того не можемо знати; але здаєсь, що і там так само не буде. Ми гадаємо, що було би найлїпше, як би брат міг поїхати до Віднях. Там прикравачі устроюють такі курси, але очевидно платні. Курс такий тревае, о скілько знаємо, 6 недїль, а кошти удержаня і оплати за той час ледви чи будуть більші як 30 до 35 зр. Впрочім міг би там брат вступити до якого кравця. Справу віденьских курсів розвідаємо ще докладнїйше і дамо Вам знати. Просимо уважати на відповідь в одній із слїдуючих переписок під повисшим знаком. — **І. К. в Заб.:** 1) Дріжджі треба переховувати в холоднім місци; чим більший холод, тим лїпше держать ся. В теплім складі борзо плїснїють, гіркнуть і стають мазкими. Приступу воздуха до дріжджів не треба тамувати, бо то єсть рід грибків, котрі жиють. — 2) Звідки спроваджувати вироби масарскі і вино з Угорщини — того не знаємо, а що самі тих артикулів не спроваджуємо, то на ослїп не поручали би ми Вам ніякої фірми. Розвідайте може в „Народ. Торговли", або таки найлїпше спроваджуйте через ню. — 3) До розмножуваня курий найлїпше спроваджувати покладки і підсаджувати під домашні квочки, а звідки спроваджувати покладки, скажемо пізнїйше. — 4) Щоби громаду видїлити з одного повіта а придїлити до другого, треба віднести ся з просьбою до Видїлу краєвого взглядно до Сойму, котрий предкладає справу правительству. На другі питаня відповідь пізнїйше. — **Ґімназияст:** Підіть до бюра зелїзниць державних (готель Імперіяль, пасаж Гавсмана, в подвірю, від улиці 3 мая на право) а там дадуть Вам всяку потрібну інформацию. — **Практика в С.:** специяльного підручника для писарів громадских нема. — **А. К. з Чорткова:** Ми би взагалї не радили нїкому грати на ніякій льотерий, бо чоловік лиш запалює ся до граня а відтак ставить без кінця і руйнує ся. Кожда льотерия яка би не була, обчислена так, щоби приносила доходи а не страти, отже щоби більше людий на ній програвало, як вигравало. Та й не може бути инакше, бо в противнім случаю не була би то льотерия. Ви маєте на думцї мабуть льотерию Виставову у Відни. На тій льотерий можна виграти виставлені там предмети, за котрі коли они цїннїйші можна дістати готівку, але низше цїни самого предмету. Виграні меншої вартости предмети треба собі забрати. Можна би часом виграти і такий предмет, котрого спроважденє коштувалоби богато клопоту і заходу та гроший, а він би Вам не придав ся і треба би его хиба продати; продавайже его, коли він у Відни! Задлятого не радимо Вам купувати льосів, хоч, як кажете, то не великі гроші і хоч можнаби щось виграти. Нехай купують ті, що уміють і можуть дати собі раду. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

кільометрів і єсть зовсїм гористий та має вульканн, з котрих один, Монт Пеле, доходить до висоти 1350 метрів. Остров єсть мимо великої спеки досить здоровий, але сильні бурі (цикльони) роблять на нїм великі шкоди. Підчас цикльонів в роках 1845 і 1891 згинуло на острові богато людий.

На полудне від Мартінік лежить остров, котрий Колюмб відкрив в день сьв. Луки 1498 і назвав его Санта Люция. Єсть то остров гористий повен маленьких рік і озер а земля тут дуже урожайна. Від 1814 р. належить Санта Люция до Англії і в щоденнім обходї уживають тут анґлїйскої мови подібно як в Бріджтавн на острові Барбадос, що лежить сам один на мори здалека від малих Антиллїв. Головним містом на Санта Люция єсть Кастріес, хороше місточко, що має 5000 жителїв і подобає на яке европейске купелеве місце.

Громада малих Антиллїв кінчить ся великим островом Трінїдад, котрий називають також „островом смоли", бо на нїм знаходить ся у великій скількости асфальт. Трінїдад лежить недалеко венецуельского побережа напроти устя ріки Оріноко і давнїйше колись держав ся з полудневою Америкою, але з часом филї морскі відорвали его зовсїм від Америки. І сей остров подібно як Хрістофер і Тортуґа був колись гнїздом морских розбишаків, відтак належав до Іспанії; в 1797 р. здобули его Анґлїйцї а наконець в 1801 р. відступила его Іспанія Анґлїйцям. Столицею острова і найбільшим на нїм містом єсть Порт оф Спен (Port of Spain) або Спаніш Тавн (по іспаньски Puerto d'Espana) з великим але дуже мілким портом. Порт оф Спен робить дуже дивне враженє. Тут стоять пишні віллї з прекрасними городами побіч нужденних муриньских хат, старі іспаньскі церкви побіч нових побудованих Анґлїйцями. Місто має дуже красний город ботанїчний, якого другого мабуть нема нигде. Заким дійде ся до того города, треба переходити через величезну толоку, Саванна, на котрій настухи кулї випасають стада худоби з міста. В містї можна побачити людий всїлякої народности, а передовсїм індийских кулїв, котрі тут жиють цїлими селами і мають свої паґоди та держать ся строго своїх домашних звичаїв і обичаїв.

Остров Трінїдад єсть своїм обємом чотирогранний і на захід висувають ся від него на півночи і на полудни два довгі куснї землї (полудневий довший як північний), котрими він колись держав ся Америки. Межи тими обома клинами а венецуельским побережем єсть залив званий Парія (від венецуельского півострова Парія). Перепливши сей залив з Порт оф Спен стає ся коло міста Сан Фернандо, від котрого недалеко на острові суть славні на весь сьвіт асфальтові озера, звані тут Піч (Pitch) або Ляґуна де Кропуче (Laguna de Cropuche). Вже при березї де стоять хати робітників видко, що тут якесь промислове місто, а дальше на невеличкім горбі межи понищеними пальмами може 20 мінут ходу від міста, знаходить ся велике озеро повне асфальту (т. зв. земної смоли). Всюди чути запах асфальту, а озеро то єсть темно чорне від густої маси асфальту, яка в нїм знаходить ся. Асфальт тут так густий, що можна по нїм ходити, а місцями стоять на нїм малі калабанї води. Де ступити, всюди лишають ся слїди ніг; але коли зібрати з озера одну верству асфальту, то слїду по ній не лишає ся, бо спід споду пре маса асфальту знову в гору і виповнює озеро на ново. З Сан Фернандо вивозять сего асфальту що року по яких 7 до 8000 сотнарів і він єсть одним з найлїпших.

(Конець буде.)

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).